

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2019

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ – Α΄ τάξη

Διάρκεια εξέτασης: 1 ώρα και 15 λεπτά

Γενικές οδηγίες:

1. Γράψε όλες τις απαντήσεις στο γραπτό που έχεις μπροστά σου.
2. Διάβασε προσεχτικά τις οδηγίες κάθε άσκησης πριν αρχίσεις να την απαντάς.
3. Μην καθυστερείς πολύ σε ερωτήσεις που σε δυσκολεύουν, γιατί πρέπει να προσπαθήσεις να τελειώσεις όλο το γραπτό.
4. ΔΕΝ ΕΠΙΤΡΕΠΟΝΤΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΓΡΑΠΤΟΥ

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

Συνολική βαθμολογία: 100 μονάδες
Το γραπτό αποτελείται από 14 σελίδες

Να επιλέξεις και να αναπτύξεις ΕΝΑ από τα ακόλουθα θέματα σε 220-250 λέξεις.

Συμβουλές:

Προσπάθησε να μην αφιερώσεις περισσότερα από 30 λεπτά σε αυτό το μέρος.

Δώσε ιδιαίτερη σημασία στα ακόλουθα:

- λεξιλόγιο και έκφραση
- δομή
- περιεχόμενο
- ακρίβεια στη διατύπωση
- συνδετικές λέξεις/φράσεις
- τονισμός

ΘΕΜΑΤΑ:

1. «Αν θέλεις τα παιδιά σου να μεγαλώσουν σωστά, να τους αφιερώνεις τον διπλάσιο χρόνο και να τους δίνεις τα μισά λεφτά».

Abigail Van Buren, 1918-2013, Αμερικανίδα αρθρογράφος

Να σχολιάσεις το πιο πάνω γνωμικό και να αναφερθείς στην αξία της οικογένειας και των οικογενειακών σχέσεων για μια ευτυχισμένη παιδική ηλικία.

- να γίνει αναφορά σε δύο τουλάχιστον λόγους για τους οποίους η οικογένεια είναι σημαντική
- να παρουσιάσεις παραδείγματα από τη ζωή

2. Γράψε μία ιστορία η οποία να τελειώνει με τα ακόλουθα λόγια:

«Επιτέλους, ένιωσα ανακούφιση που βρέθηκα στο σπίτι και ήμουν ασφαλής».

Στην ιστορία σου να περιλάβεις τα ακόλουθα:

- γεγονότα που διαδραματίστηκαν κατά τη διάρκεια της νύκτας
- δύο βασικούς πρωταγωνιστές

3. Φαντάσου ότι ταξιδεύεις στον χρόνο από την πόλη σου το 1910 σε μια πόλη το 2019.

Να περιγράψεις την πόλη στην οποία έφτασες περιλαμβάνοντας τα ακόλουθα σημεία:

- τι βλέπεις
- τι ακούς
- τι σου έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση

Σημείωσε τον αριθμό του θέματος που έχεις επιλέξει: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 25 horizontal dotted lines for writing.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Προχώρησε στην επόμενη σελίδα

Διάβασε με προσοχή το πιο κάτω κείμενο και απάντησε σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν. Να απαντήσεις στις ερωτήσεις με δικά σου λόγια, εκτός κι αν σου ζητηθεί να αντιγράψεις κάποια λέξη, φράση ή πρόταση από το απόσπασμα.

Πέρα απ' τον τόπο με τις οξιές*, στην κορφή της χαράδρας που είναι το πιο απάτητο μέρος στα Κιμιντένια, η μεγάλη αρκούδα έχει κάμει ανάμεσα σε δυο βράχους τη φωλιά της. Την έστρωσε με πυκνόφυλλα κλαδιά, και μ' άλλα κλαδιά έφραξε την είσοδό της. Σα γέννησε το μικρό της, στην αρχή του καλοκαιριού, πήγε και ξερίζωσε άγρια θάμνα και έφραξε ακόμα πιο πολύ τη φωλιά της. Έτσι θαρρεί πως είναι ασφαλισμένη από το μάτι του ανθρώπου.

Το μικρό το αρκουδάκι τώρα πια μπορεί να καταλάβει πολλά πράγματα. Καταλαβαίνει πως το μέλι που του φέρνει η μάνα του από τις φωλιές των αγριομελισσών, είναι πιο καλό από τα βαλανίδια και τα σκουλήκια. Καταλαβαίνει πως έξω απ' τη φωλιά τους, όπου είναι κλεισμένο απ' τον καιρό που γεννήθηκε, πρέπει να 'ναι ένας παράξενος κόσμος από όμορφα και φοβερά πράγματα – από δέντρα, από ποτάμια, από σκυλιά και από ανθρώπους. Όμως ποτέ δεν τα είδε. Και κάθε μέρα, τώρα που μεγάλωσε, παρακαλεί τη μεγάλη αρκούδα τη μάνα του:

«Πάρε με μαζί σου. Πότε θα έρθω μαζί σου να τα δω;»

«Ακόμα λίγο» του λέει εκείνη. «Ακόμα λίγο να μεγαλώσεις».

Μονάχα σαν έρχονται οι σεληνοφώτιστες νύχτες, η μεγάλη αρκούδα ξεθαρρεύει και βγάζει το μικρό της στην είσοδο της φωλιάς τους. Κάθονται τότε εκεί, **τυλιγμένοι απ' το πράσινο φως** κι η αρκούδα λέει στο μικρό αρκουδάκι την ιστορία των **προγόνων** τους.

Κατοικούσανε, λέει, τους παλιούς χρόνους στα βουνά του Λιβάνου. Ζούσανε ήσυχα εκεί, όταν τους μυρίστηκαν **τα κοπάδια οι άνθρωποι** κι άρχισαν να τις σκοτώνουν. Κάθε μέρα γινόταν θρήνος κι η φυλή τους λιγότευε. Με πικρή καρδιά οι αρκούδες που μέναν είπαν πως «πια τα βουνά του Λιβάνου δεν είναι για μας, πρέπει να ξεπατριστούμε». Αυτό είπαν, αποχαιρέτησαν τον γενέθλιο τόπο τους και πήραν τον δρόμο για τα δυτικά. Ταξίδευαν από νύχτα σε νύχτα κι ολοένα τραβούσαν κατά τα δυτικά. Τότε κατάλαβαν απ' τη μυρωδιά του αέρα πως ο χειμώνας έρχεται. Στους καλούς χρόνους του Λιβάνου, σαν ερχόταν τούτο το μήνυμα του καιρού, ξάπλωναν μες στις σκοτεινές φωλιές τους και, ασφαλισμένες, έπεφταν στον μακρύ χειμερινό τους ύπνο. Τώρα που ο χειμώνας τις έβρισκε μέσα στο δρόμο της προσφυγιάς, χωρίς φωλιά, παρακάλεσαν το άσπρο χιόνι.

«Προστάτεψέ μας εσύ», του είπαν. «Είμαστε έρημες χωρίς φωλιά».

Το χιόνι επάκουσε τη δέησή τους κι έπεσε πολύ εκείνη τη χρονιά και τις σκέπασε. Αποκοιμήθηκαν και ξύπνησαν σαν ήρθε η άνοιξη. Πάλι πήραν τον δρόμο προς τα χαμηλά, ολοένα και πιο μακριά απ' τους ανθρώπους του Λιβάνου. Πέρασαν τα βουνά του Καζ-Νταγ, όταν άξαφνα ένα πρωινό φτάνοντας σε ψηλή κορφή οι αρκούδες είδαν χαμηλά ν' απλώνεται μπροστά τους ένα τείχος από νερό.

«Πώς θα το περάσουμε αυτό;»

Κατέβηκαν χαμηλά στη θάλασσα, σε έρημη ακρογιαλιά, θαυμάσανε τα κύματα και πάλι είπαν:

«Πώς θα το περάσουμε αυτό;»

Άσπρα πουλιά πετούσαν από πάνω τους. Τα ρώτησαν. Κι οι γλάροι τους αποκρίθηκαν:

«Όχι! Αυτό το νερό δε θα το περάσετε! Το ταξίδι σας τελείωσε πια!»

Γύρισαν τότες οι αρκούδες του Λιβάνου στα φαράγγια του Καζ-Νταγ κι εκεί κάμανε τη δεύτερη πατρίδα τους. Πέρασαν ήσυχα για λίγο καιρό, όταν πάλι φάνηκε στον δρόμο τους ο άνθρωπος. Ήταν **Τσερκέζοι και Γκιουρούκηδες που σκοτώναν τις μεγάλες αρκούδες** για να παίρνουν τα μωρά τους να τα μαθαίνουν να χορεύουν. Θρήνος πάλι τότε έπεσε στη φυλή τους. Άλλες αρκούδες έλεγαν:

«Ελάτε να φύγουμε! Ας φύγουμε κι απ' εδώ! Ας πάρουμε πάλι τον δρόμο της προσφυγιάς!»

«Όχι! Χίλιες φορές όχι!» λέγαν άλλες. «Πώς να αφήσουμε τη νέα πατρίδα που κάμαμε; Δεν το μπορούμε πια! Ας γίνει ό,τι θέλει!»

Έτσι, πολλές αρκούδες μείνανε στα βουνά του Καζ-Νταγ και χάθηκαν από το χέρι του ανθρώπου. Οι πιο λίγες, προπάντων όσες είχαν παιδιά μες στην κοιλιά τους, αυτές τραβήξαν κατά τ' ανατολικά. Βρήκαν στον δρόμο τους τα Κιμιντένια. Κ' έμειναν. Αυτά **διηγούνται** η μεγάλη αρκούδα για την ιστορία της φυλής τους στο αρκουδάκι. Άκουγε το μικρό με ξαφνιασμένα μάτια και προσπαθούσε να καταλάβει το νόημα του κόσμου.

«Τι γίνανε οι άλλες αρκούδες της φυλής μας που ήρθανε στα Κιμιντένια;» ρώτησε.

Περίλυπα κούνησε το κεφάλι της η μάνα του.

«Κι εδώ μας βρήκε ο άνθρωπος. Χαθήκαν όλες απ' το χέρι του».

«Κι ο πατέρας μου; Τι απέγινε ο πατέρας μου;»

Η μεγάλη αρκούδα θα 'θελε πολύ να μη βάζει σε λύπη από τόσο μικρό το παιδί της. Μα δε γινόταν. Έπρεπε ν' αρχίσει να μαθαίνει τον κόσμο και **να ξέρει τη μοίρα του**.

«Ήταν τον καιρό που οι αγριομέλισσες αφήνουν τις φωλιές τους και γυρίζουν στα δέντρα να φάνε», είπε. «Πήγε να μας φέρει μια φωλιά με μέλι γιατί τότε σε είχα γεννήσει και ήμουν ανήμπορη. Δεν ξαναγύρισε».

«Γιατί;»

«Ο άνθρωπος!» είπε η μάνα. «Θα συναντήθηκε με άνθρωπο!»

* οξιές = ψηλά, φυλλοβόλα δέντρα

[Διασκευασμένο απόσπασμα από το μυθιστόρημα «Αιολική Γη» του Ηλία Βενέζη]

Να απαντήσεις σε ΟΛΕΣ τις ερωτήσεις που ακολουθούν.

1. Στο κείμενο παρουσιάζεται ένα πρόβλημα που είχαν να αντιμετωπίσουν οι αρκούδες του Λιβάνου. Από τι κινδύνευαν και τι αναγκάστηκαν να κάνουν; (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

2. Να σημειώσεις με δικά σου λόγια τέσσερις (4) πληροφορίες για την φωλιά της αρκούδας τις οποίες αντλούμε από το απόσπασμα. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Πώς θα χαρακτήριζες την αρκούδα που πρωταγωνιστεί σε σχέση με τη συμπεριφορά της απέναντι στο παιδί της; Να σημειώσεις δύο χαρακτηρισμούς, δικαιολογώντας τον καθένα με ένα αντίστοιχο στοιχείο από το απόσπασμα. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Να εξηγήσεις σύντομα και με δικά σου λόγια πώς αντιλαμβάνονταν οι αρκούδες την αλλαγή στις καιρικές συνθήκες και πώς προφυλάσσονταν από αυτές όσο ζούσαν στον Λίβανο. (4 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ποια επαφή έχει με τον κόσμο το αρκουδάκι; Να ενισχύσεις την απάντησή σου με δύο σχετικές αναφορές στο κείμενο. (3 μονάδες)

.....

.....

.....

.....

.....

6. α. Να εντοπίσεις μία φράση μέχρι 6 λέξεις στην πρώτη παράγραφο η οποία να φανερώνει ότι πρόκειται για δύσβατη περιοχή και να την αντιγράψεις εδώ: (2 μονάδες)

.....

β. Να εντοπίσεις μία φράση μέχρι 5 λέξεις στην παράγραφο «Κατοικούσανε, λέει, τους παλιούς χρόνους... έρημες χωρίς φωλιά» η οποία να φανερώνει τη μεγάλη διάρκεια της πορείας των αρκούδων και να την αντιγράψεις εδώ: (2 μονάδες)

.....

8. α. Να υπογραμμίσεις 2 λέξεις οι οποίες περιγράφουν την ψυχική κατάσταση της μαμάς αρκούδας και του μωρού της. (2 μονάδες)

μελαγχολία

γαλήνη

αισιοδοξία

στεναχώρια

β. Να υπογραμμίσεις 2 λέξεις οι οποίες περιγράφουν την ψυχική ή τη σωματική κατάσταση των αρκούδων στην προσπάθειά τους να σωθούν. (2 μονάδες)

βαρεμάρα

ελπίδα

κούραση

απελπισία

9. Να βάλεις σε κύκλο το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση. (4 μονάδες)

α. Όταν ο συγγραφέας λέει «τα κοπάδια οι άνθρωποι», μάλλον θέλει να τονίσει ότι:

- i. οι άνθρωποι ζούσαν και αυτοί σε ομάδες
- ii. οι άνθρωποι φέρονταν όπως τα ζώα
- iii. οι άνθρωποι δεν νοιάζονταν για τις αρκούδες

β. Η φράση «να ξέρει τη μοίρα του» σημαίνει:

- i. να γνωρίζει τι το περιμένει στο μέλλον
- ii. να ξέρει τι έχει συμβεί στο παρελθόν
- iii. να ερμηνεύει τα όνειρά του

γ. Η φράση «τυλιγμένοι απ' το πράσινο φως» είναι:

- i. προσωποποίηση
- ii. κυριολεξία
- iii. μεταφορά

δ. Η φράση «Το χιόνι επάκουσε τη δέησή τους» είναι:

- i. προσωποποίηση
- ii. κυριολεξία
- iii. μεταφορά

10. Να σημειώσεις Σ για κάθε σωστή δήλωση και Λ για κάθε λανθασμένη. (6 μονάδες)

α. Στο πιο πάνω κείμενο αφηγητής είναι ένα μικρό αρκουδάκι. ....

β. Το μικρό αρκουδάκι προσπαθεί να φανταστεί τι συμβαίνει έξω από τη φωλιά. ....

γ. Οι άνθρωποι επιτίθονταν στις αρκούδες επειδή τους κατέστρεφαν τις καλλιέργειές τους. ....

δ. Όσες αρκούδες έφυγαν από τον Λίβανο βρήκαν με ασφάλεια νέα πατρίδα. ....

ε. Στο απόσπασμα οι άνθρωποι παρουσιάζονται κακοί. ....

στ. Η ιστορία που έχεις διαβάσει διαδραματίζεται στο παρόν. ....

11. Να μεταφέρεις την πιο κάτω πρόταση στην αντίθετη φωνή. (2 μονάδες)

«Ήταν Τσερκέζοι και Γκιουρούκηδες που σκότωναν τις μεγάλες αρκούδες».

.....
.....

12. Να ενώσεις τις πιο κάτω προτάσεις, μεταφέροντας τη δεύτερη σε πλάγιο λόγο.

Παρακάλεσαν το άσπρο χιόνι. «Προστάτεψέ μας εσύ». (2 μονάδες)

.....
.....

13. Να σημειώσεις ένα αντώνυμο για καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις. (3 μονάδες)

(μην αλλάξεις την πτώση, τον αριθμό ή το πρόσωπο)

προγόνων ≠ .....

λιγότευε ≠ .....

σκοτεινές ≠ .....

14. Συμπλήρωσε τα κενά ανάλογα με τις οδηγίες της κάθε πρότασης.

(6 μονάδες)

α. Ποια λέξη στην ακόλουθη πρόταση είναι επίρρημα;

«πιο μακριά απ' τους ανθρώπους του Λιβάνου»

Η σωστή απάντηση είναι: .....

Σημείωσε τον μονολεκτικό τύπο του συγκριτικού βαθμού του πιο πάνω επιρρήματος:

.....

β. Σημείωσε πιο κάτω τις αντωνυμίες που εντοπίζεις στο απόσπασμα: «Ακόμα λίγο» του λέει εκείνη. «Ακόμα λίγο να μεγαλώσεις».

Αντωνυμίες: ....., ...

γ. Η ενεργητική μετοχή του ρήματος «λέει» είναι η εξής: .....

Από το ίδιο ρήμα σχηματίζεται και το ουσιαστικό: .....

δ. Το ρήμα «διηγούνταν» στο γ' ενικό πρόσωπο αορίστου σχηματίζεται ως εξής:

.....

Από το πιο πάνω ρήμα σχηματίζεται και το ουσιαστικό: .....

ε. Το ρήμα «απέγινε» βρίσκεται σε χρόνο: .....

Το πιο πάνω ρήμα στον παρακείμενο, στο ίδιο πρόσωπο και στον ίδιο αριθμό, σχηματίζεται ως εξής: .....

στ. Το ρήμα «ξεπατριστούμε» είναι σύνθετο.

Ένα ουσιαστικό από το β' συνθετικό του πιο πάνω ρήματος είναι: .....

Μία άλλη σύνθετη λέξη με το α' συνθετικό του ξεπατρίζομαι είναι: .....

ΜΕΡΟΣ Γ: Παραγωγή Γραπτού Λόγου

(15 μονάδες)

Φαντάσου ότι είσαι το μικρό αρκούδάκι και γράφεις μία επιστολή για να την στείλεις στους ανθρώπους για να εκφράσεις τις σκέψεις του σχετικά με τα θέματα των αρκούδων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του αποσπάσματος, να περιλάβεις τα πιο κάτω σημεία:

- πώς νιώθεις που αναγκάζεται η μητέρα σου να σε κρύβει για να σε προστατέψει
- πόσο άσχημο είναι να εγκαταλείπεις την πατρίδα σου και να χάνεις αγαπημένα πρόσωπα
- την ανάγκη να βρεθεί ισορροπία στη σχέση ανθρώπου και φύσης

Αγαπητοί άνθρωποι,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Φιλικά,
ένα μικρό αρκουδάκι

Έχεις ολοκληρώσει
το γραπτό των
Ελληνικών!

